

Medborgarnas deltagarplattform om

ENERGIEFFEK TIVITET

Slutlig samrådsrapport – juni 2024

Analysen utfördes och rapporten skrevs av Make.org. Plattformen genomfördes

och modererades av Open Source Politics.

**MAKE.
ORG**

**Open
Source
Politics**

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	sida 3
1. Inledning.....	sida 4
2. Metod.....	sida 5
3. Översikt.....	sida 6
4. Ingående analys.....	sida 8
Medvetenhet.....	sida 8
Energirenovering.....	sida 11
Trafik och mjuk rörlighet.....	sida 13
Förnybar energi.....	sida 15
Stöd och subventioner.....	sida 17
Produktion och lagring av grön energi.....	sida 19
Solidaritet.....	sida 19
Uppvärmning.....	sida 20
Belysning.....	sida 21
Gröna och hänsynsfulla utrymmen.....	sida 22

5. Slutsatser.....	sida 24
--------------------	---------

SAMMANFATTNING

Som ett led i att öka medborgarnas engagemang för EU-frågor inrättade EU-kommissionen en deltagarplattform för medborgarna med fokus på energieffektivitet. På plattformen kunde deltagarna kommunicera på alla officiella EU-språk, och där fördes en diskussion online från den 15 februari till den 31 maj 2024. En kompletterande medborgarpanel sammankallades dessutom parallellt med plattformen.

I denna rapport presenteras de viktigaste resultaten av den diskussion som fördes online, uppdelat på 10 teman och 25 ämnen. Här framkommer bland annat att deltagarna vill öka medvetenheten, göra det enklare att energirenovera byggnader, främja hållbara transporter och se ett större stöd till förnybar energi. Medborgarna lade stor tonvikt vid gemensamma åtgärder, utbildningsinitiativ och förenklade byråkratiska processer för att öka energieffektiviteten.

1. INLEDNING

För att möjliggöra ett större medborgardeltagande på EU-nivå har EU-kommissionen infört nya sätt för EU-medborgarna att engagera sig. När det gäller **energieffektivitet** inrättades en deltagarplattform för medborgarna, så att en diskussion skulle kunna föras online om denna fråga. Diskussionen fördes på alla officiella EU-språk och genomfördes från den 15 februari 2024 till den 31 maj 2024. Parallellt med diskussionen online anordnades en **medborgarpanel** för att diskutera energieffektivitet. Resultaten från onlineplattformen presenterades för panelen under dess andra och dess tredje (och avslutande) möte som ett sätt att koppla samman de två deltagandemetoderna, dvs. onlinediskussionen och de personliga mötena.

Såsom beskrivs nedan lämnades **273 bidrag in av medborgare** under samrådet på deltagarplattformen, och dessa kompletterades med **140 kommentarer** och **230 röster**. Tack vare att plattformen genomfördes digitalt kunde **närmare 300 medborgare** delta och på så sätt bidra direkt till EU:s beslutsfattandeprocess.

Den här rapporten innehåller en slutlig analys av samtliga bidrag som samlats in och analyserats. Bidragen har delats in i olika **teman** utifrån **de ämnen som oftast togs upp** av medborgarna.

Genom denna samrådsprocess blev det tydligt att diskussionen främst rör **fem huvudsakliga teman**, inom vilka det gjordes ett liknande antal bidrag: (1) ökad medvetenhet (hos medborgare och institutioner), (2) energirenovering, (3) nya och hållbara typer av mobilitet, (4) förnybar energi samt (5) stöd och subventioner för att uppmuntra mer ansvarsfull konsumtion.

I rapporten beskrivs först analysmetoden. Därefter ges en översikt över aktiviteten på plattformen. I översikten ingår dels sifferuppgifter om deltagandet, dels en kortfattad genomgång av innehållet på plattformen. Rapporten innehåller dessutom en mer ingående analys av vart och ett av temana, där de olika ämnen som togs upp av medborgarna går igenom och illustreras med citat tagna från deltagarplattformen. Det sista kapitlet innehåller en sammanfattning av innehållet och en kortare diskussion.

2. METOD

För att få klarhet i innehållet i diskussionen på medborgarnas deltagarplattform om energieffektivitet användes en metod i tre steg. Genom detta kunde en noggrann analys göras av medborgarnas bidrag på olika områden. Metoden tillåter att man sammanför och grupperar idéer på ett meningsfullt sätt, vilket gjorde det möjligt att identifiera ett antal centrala teman i diskussionen. Det borgar för en bra balans mellan gruppering av liknande bidrag och bibehållande av en hög detaljnivå.

STEG 1. KVANTITATIV ANALYS av bidrag och kommentarer: Huvudlinjerna i diskussionen identifierades. För detta tillämpade analysteamet ett temabaserat tillvägagångssätt, som gick ut på att dela upp alla bidrag på olika ämnen. Därigenom kunde man rangordna medborgarnas olika idéer.

STEG 2. UPPDELNING AV BIDRAGEN på teman: En manuell kvalitativ analys gjordes, där man delade in bidragen i olika teman som ledde till att man kunde identifiera olika "medborgarämnen", utifrån deras förekomst inom temat.

STEG 3. KOMMENTARER OCH RÖSTER beaktas: Alla bidrag och kommentarer (som ansågs lämpliga) analyserades. Tonvikten lades på vissa bidrag som ansågs relevanta för att illustrera ämnet i fråga.

ORDLISTA

- **Bidrag** är ett inlägg som delas av en deltagare på plattformen.
- **Kommentarer** är deltagarnas skriftliga svar på ett inledande bidrag. Kommentarererna leder till en diskussion kring det ursprungliga ämnet där de olika deltagarna kommunicerar med varandra.
- **Röster** är de röster som deltagarna avlägger för att stödja ett specifikt bidrag. Vissa bidrag fick inga röster.
- **Teman** är en överordnad kategori som omfattar tankarna i ett stort antal bidrag.
- **Medborgarämnen** är en underkategori till temana, där ett eller flera bidrag ingår.

3. ÖVERSIKT

SIFFROR

Sammanlagt deltagande 15 februari–31 maj 2024

- **17 612** sidvisningar
- **264** deltagare
- **273** bidrag
- **140** kommentarer
- **230** röster

Sedan den preliminära rapporten färdigställdes (den 9 april 2024) har deltagandet ökat betydligt på plattformen: **184 nya bidrag och 22 nya kommentarer** har tillkommit. Analysen har också berikats med nya insikter: ett nytt tema, *Förnybar energi*, har identifierats och analyserats genom tre relaterade medborgarämnen, medan temana *Medvetenhet* och *Trafik och mjuk rörlighet* har utvidgats med ett nytt medborgarämne vardera. **Sammanlagt lades ett nytt tema och fem nya medborgarämnen till.**

EN ÖVERSIKT ÖVER SAMTLIGA TEMAN OCH MEDBORGARÄMNEN

I tabellen nedan visas alla de teman och medborgarämnen som kunnat identifieras. I följande kapitel (4. *Ingående analys*) diskuteras samtliga ämnen på ett mer djupgående sätt.

I tabellen visas också det totala antalet bidrag (Σ) inom varje tema. Det totala antalet bidrag inom temana (382) överstiger det sammanlagda antalet bidrag (273), eftersom innehållet i vissa bidrag är relevant för flera teman samtidigt.

TEMAN	Σ	MEDBORGARÄMNNEN
1. MEDVETENHET	69	1.1 Öka medvetenheten för att uppmuntra till bättre konsumtion
		1.2 Anordna möten och utbyten på alla nivåer
		1.3 Utbilda medborgarna från mycket tidig ålder
		1.4 Uppmuntra medborgarna att ändra sitt beteende
		1.5 Informera människor om tillgängliga alternativ
		1.6 Involvera medborgarna
2. ENERGIRENOVERING	68	2.1 Vidta gemensamma åtgärder
		2.2 Förenkla förfarandena
		2.3 Motverka icke energieffektiva byggnader
3. TRAFIK OCH MJUK RÖRLIGHET	61	3.1 Främja hållbara transporter
		3.2 Stöd eldrivna transporter
		3.3 Byt ut mycket förorenande transportmedel
4. FÖRNYBAR ENERGI	58	4.1 Använd grönare energikällor
		4.2 Anslå medel för att främja förnybar energi
		4.3 Återanvänd avfall
5. STÖD OCH SUBVENTIONER	53	5.1 Inför subventioner och tillämpa strikta standarder
		5.2 Främja mer ansvarsfull konsumtion genom beskattning
		5.3 Investera för att uppmuntra till förändrad energikonsumtion
6. PRODUKTION OCH LAGRING AV GRÖN ENERGI	28	6.1 Förbättra användningen och lagringen av grön energi
7. SOLIDARITET	19	7.1 Hantera kriser genom solidaritet
8. UPPVÄRMNING	11	8.1 Använd uppvärmningssystemen mer effektivt
		8.2 Tillämpa fjärrvärmelösningar
9. BELYSNING	10	9.1 Ändra belysningsvanorna
	5	10.1 Respektera landskapet

10. GRÖNA OCH HÄNSYNSFULLA UTRYMMEN	10.2 Skapa gröna städer
--	-------------------------

4. INGÅENDE ANALYS

Nedan beskrivs de olika temana mer i detalj. I detta syfte analyseras vart och ett av medborgarämnena, och olika aspekter av bidragen sammanförs.

TEMA 1: MEDVETENHET

Medborgarämne 1.1: Öka medvetenheten för att uppmuntra till bättre konsumtion

ANALYS av ämnet

Information bör tillhandahållas som gör det möjligt för EU:s invånare att bli mer medvetna om sin konsumtion och samtidigt avråda från dåliga sätt att konsumera. Bland idéerna ingår också att uppmuntra EU-invånarna att ändra sina vanor i vardagen genom att göra dem medvetna om sin konsumtion (t.ex. genom att placera moduler på eluttag som visar hur mycket energi de använder). Det föreslås även att negativa konsumtionsmönster ska uppmärksammas kritiskt för att undvika att de blir normaliserade (t.ex. att avråda från att hålla butiksdörrar öppna på vintern när butiken värms upp och att lämna butiksskyltar påslagna på natten eller att köpa kläder från fast fashion-märken).

Exempel på BIDRAG

Sonja, 6 röster

"Bygg in energiförbrukningsmätare i eluttag/strömbrytare, så att information om energiförbrukningen skickas till en app som helst bör räkna ut förbrukningskostnaden direkt, på liknande sätt som i elbilar."

Adela, 0 röster

"Jag vill att man ska fokusera på kläders hållbarhet. Det beror också på klimatet och den globala fast fashion-produktionen i allmänhet."

Medborgarämne 1.2: Anordna möten och diskussioner på alla nivåer

ANALYS av ämnet

Bland de idéer som delats på plattformen ingår att anordna möten, samtal och diskussioner på europeisk, nationell och lokal nivå för att diskutera frågor som rör energieffektivitet. På så sätt skulle människor uppmärksammas på frågor som rör miljö, riskerna med hög energiförbrukning och möjliga lösningar. För detta skulle man kunna utnyttja genomslagskraften hos sociala medier.

Exempel på BIDRAG

Mikas, 1 röst

"Det är jätteviktigt att det förs en EU-omfattande diskussion om detta ämne, med tanke på att det pågår ett krig i Europa just nu."

Isabelle, 1 röst

"Börja dagens möte med energieffektivitet. Mycket information, många möten och utbyten mellan de europeiska länderna, experter och oss EU-medborgare. Vilken tur vi har att få denna möjlighet, att tillsammans kunna utveckla vårt samvete och vår moral."

Medborgarämne 1.3: Utbilda medborgarna från mycket tidig ålder

ANALYS av ämnet

Medborgarna föreslår att man vidtar åtgärder i skolorna för att öka medvetenheten hos den yngre generationen, t.ex. genom praktiska workshoppar. De skulle i sin tur kunna sprida budskapet om energieffektivitet vidare (t.ex. genom sociala aktiviteter, skolprogram och information till föräldrar).

Exempel på BIDRAG

Gerald, 4 röster

"Genom att satsa på att utbilda den yngre generationen om energieffektivitet lägger vi grunden till en mer hållbar framtid. Att investera i utbildning av yngre (genom sociala aktiviteter, skolprogram, ge föräldrar större makt osv.) om energieffektivitet är inte bara en möjlighet: det är en nödvändighet om vi ska kunna bygga en hållbar framtid."

Joanna, 0 röster

"Dessa frågor bör uppmärksammas mer i skolorna genom praktiska projekt som får påtagliga effekter för hela samhället."

Medborgarämne 1.4: Uppmuntra medborgarna att ändra sitt beteende

ANALYS av ämnet

Vissa medborgare tycker att det varken är realistiskt eller tillräckligt att få folk att konsumera mindre, så därför måste de lära sig att konsumera på ett annat sätt. Det gemensamma målet är att förklara och övertyga allmänheten om att vissa ingrodda vanor inte är nödvändiga. Det är möjligt att ändra på dem (t.ex. att minska antalet skärmar som används för reklam, skala ned massevenemang med stora folksamlingar och mycket utrustning, ersätta onödiga affärsresor med videokonferenser, minska varutransporterna genom att konsumera fler lokala och säsongsbundna produkter eller främja distansarbete).

Exempel på BIDRAG

Laurent, 4 röster

"För att minska energiförbrukningen räcker det inte med att öka effektiviteten, eftersom det uppmuntrar till större förbrukning. Så vi behöver organisera samhället och ekonomin på ett mindre energiintensivt sätt för att minska antalet onödiga resor."

Emmanuel, 2 röster

"Ett enkelt sätt att minska energianvändningen i en överflödig sektor: ta bort alla skärmar som används för reklam."

Medborgarämne 1.5: Informera människor om tillgängliga alternativ

ANALYS av ämnet

Medborgarna ansåg att vi bör utbilda varandra och tillhandahålla lösningar och stöd så att vi kan göra mer miljövänliga val (t.ex. att återvinna eller att isolera bostäder för att minska energiförbrukningen).

Exempel på BIDRAG

Mirko, 7 röster

"Vi måste göra mer för att göra det mer attraktivt, önskvärt och bekvämt att eftersträva energieffektivitet [...] Det behövs både informationskampanjer på tv och i sociala medier och evenemang."

Maripaze, 1 röst

"Genom att ge saker ett andra liv minskar behovet av att producera nya produkter. Det minskar även den mängd naturresurser som används, det ekologiska fotavtrycket och den energi som går åt vid tillverkningen."

Medborgarämne 1.6: Involvera medborgarna

ANALYS av ämnet

Medborgarna framförde idén att utbilda människor mer och att ge dem tillgång till möjliga lösningar och stöd, så att de kan göra mer miljövänliga val (t.ex. att återvinna eller att isolera sina hem för att minska energiförbrukningen).

Exempel på BIDRAG

Жаклин, 0 röster

"Målet med detta är att göra folk mer medvetna om energipolitiken och om hur vi bör agera i en energikris, som den vi går igenom för närvarande. Det är bra att involvera dem som direkt påverkas av energikrisen."

Атанас, 1 röst

"Hur ska EU uppmuntra kommunerna att engagera ungdomarna i lokalsamhället?"

TEMA 2: ENERGIRENOVERING

Medborgarämne 2.1: Vidta gemensamma åtgärder

ANALYS av ämnet

För att energirenovering ska kunna genomföras effektivt anser medborgarna att regeringar, företag och privatpersoner måste samarbeta. De offentliga myndigheterna måste ge människor den information som krävs för att de ska kunna konsumera bättre och mer hållbart. Men medborgarna anser även att det

är upp till enskilda personer att agera på ett hållbart sätt och att uppmuntra dem runtomkring att förändra sina vanor (t.ex. genom att renovera sina hus och uppmuntra sina grannar att göra detsamma).

Exempel på BIDRAG

Matej, 5 röster

"Regeringar, företag och privatpersoner måste samarbeta för att vidta åtgärder."

Anthony, 7 röster

"Energieffektivitet är delvis en fråga om gemensamma och kollektiva åtgärder, så insatser för att främja effektivitet och energirenovering bör användas för att uppmuntra samhällen så att människor kan arbeta tillsammans och övertyga andra i sitt grannskap."

Medborgarämne 2.2: Förenkla förfarandena

ANALYS av ämnet

Offentliga myndigheter måste göra energirenovering mindre byråkratisk och enklare att genomföra (t.ex. när det gäller installation av solcellspaneler). De måste också informera EU-invånarna om de möjligheter som står till deras förfogande, så att de kan påbörja de nödvändiga förfarandena. De bör särskilt betona "vita certifikat", ett incitamentssystem för att uppmuntra människor att vidta åtgärder och minska sin energiförbrukning.

Exempel på BIDRAG

Danielle, 3 röster

"Förenkla och påskynda godkännande- och tillståndprocessen för installation av solcellssystem. Det kan uppnås genom att man förenklar lagkraven och minskar byråkratin vid ansökningar om bygglov."

Agnieszka, 1 röst

"EU-institutionerna bör införa lagstiftning som gör att det går snabbt och enkelt att lansera program för energieffektivisering av bostäder för personer i olika inkomstnivåer, så att de lokala myndigheterna, oavsett deras prioriteringar, börjar genomföra sådana åtgärder på alla orter."

Medborgarämne 2.3: Motverka icke energieffektiva byggnader

ANALYS av ämnet

Medborgarna diskuterade behovet av att se till att fler byggnader blir energieffektiva. Dessutom bör energi lagras mer effektivt. Nödvändiga åtgärder måste vidtas, t.ex. renovering av befintliga byggnader (privata hem och offentliga byggnader) för att göra dem mindre energiintensiva (t.ex. genom återisolering), bättre isolering av nya byggnader så att de kräver mindre energi och användning av fler ytor för att producera energi (t.ex. använda tomma tak på parkeringshus för solpaneler).

Exempel på BIDRAG

Etienne, 3 röster

"Använd stadsområden, med många parkeringsplatser, tak på offentliga byggnader osv., på rätt sätt. Sådana platser skulle kunna användas för att driva självförsörjande byggnader (med Disneyland Paris som modell)."

Alberto, 1 röst

"Vi ser hur systemet med vita certifikat, som nyligen börjat användas i vårt land (men redan är etablerat i andra länder, som Frankrike och Italien), kommer att vara avgörande för att främja energieffektiviteten och den hållbara utvecklingen i alla sektorer (industri, tjänster, bostäder och transporter)."

TEMA 3 TRAFIK OCH MJUK RÖRLIGHET

Medborgarämne 3.1: Främja hållbara transporter

ANALYS av ämnet

Medborgarna framhöll att man behöver uppmuntra människor att använda miljövänligare transportmedel genom att erbjuda effektiva alternativ: genom att sänka priset på kollektivtrafik (t.ex. genom att sänka priset på årskort i större städer eller göra tåget billigare än flyget) och genom att uppmuntra människor att använda icke förorenande transportmedel i större utsträckning, t.ex. cykel (genom att bygga fler cykelbanor, särskilt i större städer).

Exempel på BIDRAG

João, 3 röster

"Välj mer hållbara transportmedel, använd kollektivtrafik (för detta krävs lägre och mer kostnadseffektiva priser för EU-invanorna) eller elbilar (fördelaktiga inbyteskampanjer)."

Marilina, 2 röster

"Kollektivtrafiken bör byggas ut mycket, eftersom den bidrar till att bekämpa energikrisen och minska trafiken och andra allvarliga, världsomspännande problem."

Medborgarämne 3.2: Stöd eldrivna transporter**ANALYS av ämnet**

Enligt deltagarna är det nödvändigt att utveckla sektorn för eldrivna transporter, både genom att uppmuntra utbyggnaden av den eldrivna kollektivtrafiken i städer för att minska utsläppen (t.ex. genom att stödja installation av trådbussar i städer) och genom att uppmuntra människor att köpa elbil, investera i företag som producerar elbilar, tillhandahålla subventioner och göra laddstationer allmänt tillgängliga.

Exempel på BIDRAG**Jose, 1 röst**

"Jag tycker att kollektivtrafiken i städerna ska vara helt eldriven: eftersom det inte rör sig om långdistansresor slipper man oroa sig över var man ska hitta en laddstation."

Franziska, 0 röster

"För att uppmuntra till ökad användning av elbilar både i städer och på mindre orter måste laddningsinfrastrukturen för dem byggas ut och förbättras."

Medborgarämne 3.3: Byt ut mycket förorenande transportmedel**ANALYS av ämnet**

För att uppmuntra människor att använda miljövänligare transportmedel ansåg medborgarna att man bör uppmuntra allmänheten på ett bättre sätt. Det skulle

kunna göras genom att beskatta och ersätta mycket förorenande transportmedel (t.ex. ersätta gamla förorenande tåg med eldrivna tåg) eller införa särskilda restriktioner för att avråda människor från att använda vissa transportmedel (t.ex. införa begränsningar för stadsjeepar i städerna).

Exempel på BIDRAG

Juliette, 1 röst

"Det görs stora ansträngningar för att minska användningen av bilar och främja elbilar. Städerna och länders energiavtryck skulle kunna minskas mer effektivt om man gjorde kollektivtrafiken till ett mer realistiskt och billigare alternativ."

Victor, 26 röster

"Ett fordonets vikt och storlek har en direkt inverkan på dess bränsleförbrukning, vilket bidrar till att de fossila bränslena tar slut och att miljön förorenas." Stadsjeepar, som ju är en större typ av fordon, förbrukar inte bara mer bränsle, vilket driver på klimatförändringarna mer, utan förvärrar även trafikstockningar och parkeringsproblem i tätbefolkade stadsområden. Härmed föreslås att man överväger att höja skatten för stadsjeepar eller undersöker om det går att begränsa användningen av dem i städerna."

TEMA 4 FÖRNYBAR ENERGI

Medborgarämne 4.1: Använd grönare energikällor

ANALYS av ämnet

Medborgarna verkar se det som nödvändigt att främja olika energikällor som är mer miljövänliga för både offentliga byggnader och privata bostäder: solenergi (genom att installera solpaneler så snabbt som möjligt, t.ex. på hustak), vattenkraft (genom att bygga kraftverk för produktion av koldioxidneutral vattenkraft), vindkraft (genom att producera och installera vindkraftverk) och slutligen genom att bygga fler kärnkraftverk. Deltagarna ansåg även att vi bör inrätta ett energiomfördelningssystem för att se till att det inte sker några förluster och att personer som inte har tillgång till dessa energikällor ändå kan använda ren energi.

Exempel på BIDRAG

Hans-Werner, 0 röster

"Energi finns överallt och kan på sin höjd omvandlas. 2. Sol- och kärnenergi är primärenergi. Naturen och människan gör detta till sekundär energi. Kärnkraftverken får inte stängas ned: säker energi måste garanteras."

Ben, 0 röster

"Vi måste komma bort från icke förnybar energi och gå över till ren och grön energi som vindkraftverk och solpaneler. Kärnkraft och kolkraft är inte tillräckligt rena för att betraktas som en god långsiktig investering."

Medborgarämne 4.2: Anslå medel för att främja förnybar energi**ANALYS av ämnet**

För medborgarna är det viktigt att det tillhandahålls särskild finansiering för utveckling av förnybara energikällor, särskilt på landsbygden. Deltagarna anser att grön energi är framtiden. Det är oerhört viktigt för dem att alla i EU, oavsett vad de har för resurser, får tillgång till dessa.

Exempel på BIDRAG**Andre, 0 röster**

"I mindre byar på landsbygden och i städer finns liten möjlighet att använda förnybar energi eftersom det råder brist på kapital och utveckling."

Roberts, 1 röst

"Det finns ingen finansiering för hållbar elutvinning. Det saknas ett system där man kan få finansiering direkt från EU, inte via lokala myndigheter som ställer orimliga krav."

Medborgarämne 4.3: Återanvänd avfall**ANALYS av ämnet**

Deltagarna betonar att det är viktigt att inrätta ett heltäckande avfallshanteringssystem för att minska antalet deponier. Energi skulle sedan kunna återvinnas från avfall, t.ex. genom att man producerar biogas av livsmedelsavfall.

Exempel på BIDRAG**Laura, 1 röst**

"Vi måste fokusera på energikällan och välja förnybar energi och sträva efter att minimera avfall."

Zeynep, 0 röster

"För att minska antalet deponier i EU föreslår jag att det införs ett heltäckande avfallshanteringssystem som är inriktat på återvinning och kompostering. I systemet skulle det ingå incitament för företag och hushåll att minska sin avfallsmängd och stränga regler för deponering. Dessutom skulle investeringar i innovativ teknik för omvandling av avfall till energi ytterligare kunna minska mängden avfall som hamnar i deponier."

TEMA 5 STÖD OCH SUBVENTIONER

Medborgarämne 5.1: Inför subventioner och tillämpa strikta standarder**ANALYS av ämnet**

Medborgarna anser att de offentliga myndigheterna måste införa normer och skyldigheter för att uppmuntra människor att bygga på ett mer miljövänligt sätt (t.ex. normer för att uppmuntra till renovering av gamla byggnader eller för att reglera uppförandet av nya byggnader).

Exempel på BIDRAG**Matej, 4 röster**

"Subventionera isolering och köp av äldre enfamiljshus, förnybara energikällor och omfattande renovering av bostäder. Effektivisera energianvändningen."

Monica, 4 röster

"Regeringarna kan också införa stränga stadsplanerings- och byggregler före 2030 som säkerställer att nya byggnader eller renovering av gamla byggnader uppfyller vissa energieffektivitetsnormer." Detta kan omfatta aspekter som lämplig isolering, energieffektiva fönster, belysning och uppvärmningssystem. Dessutom kan ett obligatoriskt införande av smarta system i nya byggnader

genomföras, och gröna byggnader kan få sänkta avgifter.”

Medborgarämne 5.2: Främja mer ansvarsfull konsumtion genom beskattning

ANALYS av ämnet

Medborgarna efterlyser ett införande av ett bonus malus-system för att främja effektivare konsumtion och avråda från överdriven energianvändning. Det skulle företrädesvis kunna göras genom att beskatta vissa produkter mer än andra (t.ex. importerade varor eller gamla, förorenande bilar).

Exempel på BIDRAG

Arancha, 1 röst

”Även om vi alla vill leva hållbart och minska vårt koldioxidavtryck undrar jag hur medborgarna ska kunna byta sina förorenande fordon om det är mycket dyrt och det finns lite stöd att få?”

Fabio, 2 röster

”En frukt- och grönsaksproducent som använder samma mängd energi som en producent av alkoholhaltiga drycker eller cigaretter ska betala mindre, eftersom hans produkt är mer användbar för samhället eller eftersom produkter som cigaretter och alkohol är skadliga.”

Medborgarämne 5.3: Investera för att uppmuntra till förändrad energikonsumtion

ANALYS av ämnet

Medborgarna understryker att offentliga myndigheter bör uppmuntra människor att konsumera på ett annat sätt genom att investera i miljövänliga initiativ (t.ex. genom att installera snabbladdare i både privata och offentliga nya byggnader, för att uppmuntra människor att köpa elbilar).

Exempel på BIDRAG

Claude, 5 röster

"Laddstationer borde installeras i nya privata och offentliga byggnader. De skulle kunna betalas eller subventioneras till viss del av de offentliga myndigheterna."

Jose, 1 röst

"Nu för tiden är det en fälla att köpa en elbil. De flesta av oss har ingen plats att ladda den på. Bilar i Spanien parkeras på allmänna vägar vilket gör det omöjligt att ladda över natten. Räckvidden för de här fordonen lämnar också en del övrigt att önska. Laddningen är långsam och kräver mycket tid och långa omvägar."

TEMA 6 PRODUKTION OCH LAGRING AV GRÖN ENERGI

Medborgarämne 6.1: Förbättra användningen och lagringen av grön energi**ANALYS av ämnet**

Medborgarna föreslog att man skulle uppnå större energieffektivitet genom att lära sig att producera energi från nya källor, t.ex. rörelser (t.ex. genom att återvinna den energi som produceras i gym) eller elbilar (genom att placera en solenergimodul på bilarnas tak). Det framhölls också att vi måste bli bättre på att lagra energi i dematerialiserad form (t.ex. i batterier) i stället för att skapa kostsamma, energiberoende infrastrukturer.

Exempel på BIDRAG**Léo, 2 röster**

"Bygg in solmoduler i fordon i soliga regioner, för att minska beroendet av fossila bränslen."

Roelof, 4 röster

"Decentraliserad lagring i form av vätgas, ammoniak, kinetisk energi eller batterier erbjuder en lösning både tekniskt och strategiskt (störningar)."

TEMA 7 SOLIDARITET

Medborgarämne 7.1: Hantera kriser genom solidaritet

ANALYS av ämnet

Det behövs gemensamma insatser mot miljökrisen, så att miljövänliga initiativ inte bara blir tillgängliga för en del av befolkningen utan för alla. Medborgarna ansåg att EU och de offentliga myndigheterna måste stödja de fattigaste och de yngsta i befolkningen, så att de kan få tillgång till mer kostsamma, miljövänliga alternativ (t.ex. genom subventioner för främja installation av solpaneler, för inköp av elbilar samt för att minska elräkningarna för studerande genom att ge dem förmånligare priser än vanliga hushåll).

Exempel på BIDRAG

Effie, 1 röst

"Många av (de fattigaste) medborgarna har redan sparat in på allt de kan. EU bör fokusera på egenproduktion för fattiga och medelstora hushåll. Inför strikta riktlinjer för medlemsländerna om att prioritera egenproduktion för hushåll."

Anthony, 7 röster

"Energieffektivitet är delvis en fråga om gemensamma och kollektiva åtgärder, så insatser för att främja effektivitet och energirenovering bör användas för att uppmuntra samhällen så att människor kan arbeta tillsammans och övertyga andra i sitt grannskap."

TEMA 8 UPPVÄRMNING

Medborgarämne 8.1: Använd uppvärmningssystemen mer effektivt

ANALYS av ämnet

Enligt deltagarna är det viktigt att befintliga regler tillämpas mer effektivt och att det utfärdas rekommendationer om uppvärmning. Då kan man undvika ineffektiv användning av uppvärmningssystem som leder till överkonsumtion (t.ex. finns det redan många lagar, standarder och rekommendationer om användning av uppvärmningssystem som bidrar till att undvika överdimensionerade apparater, dåligt underhåll eller dålig kontroll av system). Dessutom förefaller det nödvändigt att införa nya, energisnåla uppvärmningssystem (t.ex. luftvärme, geotermisk energi, biomassa).

Exempel på BIDRAG

Alin, 3 röster

"Erfarenheten visar att många uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem är ineffektiva på grund av överdimensionering och brist på underhåll eller styrning. Oftast uppnås 10–15 % av energibesparingarna utan att investeringar görs, oavsett vilken energikälla som används. Det finns redan många verktyg (lagstiftning, normer, riktlinjer, rekommendationer, råd...) men de tillämpas inte systematiskt. Låt oss tillämpa dessa regler korrekt."

Ana Maria, 4 röster

"Apparater med effektivare energimärkning. Uppvärmningssystem som drivs med förnybar energi: luftvärme, geotermisk energi, biomassa."

Medborgarämne 8.2: Tillämpa fjärrvärmelösningar

ANALYS av ämnet

Deltagarna anser att det är viktigt att minska kostnader och utgifter för energi genom att bygga fjärrvärmesystem där så är möjligt. Det gör det möjligt att värma ett grannskap, en stad eller ett större område (t.ex. genom att använda underjordiska rör för hållbar uppvärmning och kylning eller ersätta värmepannor med effektiva värmepumpar).

Exempel på BIDRAG

Federico, 9 röster

"Använd fjärrvärme där det går."

Ingrid, 0 röster

"Att röra sig bort från fossila bränslen innebär att först byta till värmepumpar och att använda större radiatorer för att minska flödestemperaturen och få bättre kontroll över systemet. 15 000 kWh naturgas som på så sätt får ett överkomligt pris kan omvandlas till 3 200 kWh el."

TEMA 9 BELYSNING

Medborgarämne 9.1: Ändra belysningsvanorna

ANALYS av ämnet

Deltagarna lade fram en idé om att förbättra energieffektiviteten och belysningen i offentliga byggnader och bostäder. Det kan göras genom att man installerar och använder lampor och belysningsystem på ett annat sätt (t.ex. genom att göra användning av energisnåla LED-lampor eller takfönster allmän). Andra exempel som nämndes var att stoppa användningen av glödlampor och släcka belysningen på offentliga platser på natten för att spara elektricitet.

Exempel på BIDRAG

Ana Maria, 4 röster

"Vi måste göra belysningen i hemmen mer energieffektiv genom att använda LED-lampor eller takfönster."

Haoyue, 0 röster

"Jag ser att många lampor på allmänna platser inte stängs av. Jag uppmanar alla att släcka ljuset på natten för att spara el."

TEMA 10 GRÖNA OCH HÄNSYNSFULLA UTRYMMEN

Medborgarämne 10.1: Respektera landskapet

1. Respektera landskapet

ANALYS av ämnet

Deltagarna anser att vi måste fortsätta att bygga ut den gröna energin. Det måste dock göras på ett sätt som inte påverkar landskapet (t.ex. genom storskalig installation av vindkraftverk).

Exempel på BIDRAG

Stefano, 2 röster

"Energiomställningen är nödvändig för att hantera klimatförändringarna. Men man kan inte tvinga på folk en energiomställning. Man kan inte tvinga människor och städer att ha vindkraftverk och solcellsanläggningar i sin omgivning om de inte har sagt ja till sådan infrastruktur. Det är viktigt att

respektera Århuskonventionen, som de europeiska länderna och EU är parter i.”

Medborgarämne 10.2: Skapa grönare städer

ANALYS av ämnet

Medborgarna vill skapa grönare städer för att sänka temperaturen och därmed bekämpa den globala uppvärmningen (t.ex. har vissa städer beslutat att plantera ett stort antal träd, vilket sänker temperaturen med några grader under värmeböljor) men även att utnyttja vissa nya områden för att plantera träd (t.ex. oanvända tak i städer).

Exempel på BIDRAG

Federico, 9 röster

”Minska betongen på städernas gator och torg drastiskt och plantera gräs och träd i stället för att göra städerna svalare och undvika användning av kylenheter (särskilt på sommaren).”

Charline, 0 röster

”Jag vill ha fler naturområden i städerna, som kan ta upp föroreningar och där man kan andas och få skydd från solen.”

5. SLUTSATSER

Medborgarnas deltagarplattform om energieffektivitet var en viktig milstolpe när det gäller att möjliggöra **flerspråkigt medborgardeltagande** online på europeisk nivå. Såsom beskrivs ovan har plattformen bidragit till en betydligt bättre förståelsen för **den gemensamma visionen om större energieffektivitet** i hela EU under hela samrådsperioden, från den 15 februari till den 31 maj 2024. Genom att kombinera de bidrag som gjordes online med medborgarpanelens diskussioner har dialogen berikats, och det gjorde det möjligt att beakta olika perspektiv vid utformningen av de slutliga insikterna.

Deltagandeprocessen visade att **det råder stor samstämmighet bland deltagarna kring ett antal centrala områden**: medvetenhet, energirenovering, trafik och mjuk rörlighet, förnybar energi, stöd och subventioner, produktion och lagring av grön energi, solidaritet, uppvärmning, belysning och gröna utrymmen. Medborgarna betonade behovet av **praktiska, lokalt förankrade lösningar** vid sidan av **systemförändringar**. Det framgick att stor vikt läggs vid behovet av förenklade förfaranden för energirenovering, större offentliga investeringar i förnybar energi och utbyggnad av infrastrukturen för eldrivna transporter.

Sammanfattningsvis har detta samråd inte bara lett till att man kunnat samla in en lång rad idéer och förslag från EU-medborgarna utan också **gjort det tydligare att det krävs en gemensam, åtgärdsbaserad strategi för energieffektivitet**. Det står klart att deltagarna visserligen anser att tekniska framsteg och regler är viktiga, men att medborgarnas engagemang och egenmakt förblir avgörande om vi ska kunna uppnå våra långsiktiga hållbarhetsmål.

Det är viktigt att betona att de resultat som presenterats ovan inte ska ses vara representativa. De möjliggör emellertid att lyfta fram **nya idéer** å ena sidan och ger en **allmän känsla för medborgarnas prioriteringar** å andra sidan. I EU:s fortsatta arbete för energieffektivitet kan dessa insikter ligga till grund för utformningen av en politik som inte bara är effektiv utan också har ett **brett stöd från allmänheten**. Det skulle göra övergången till ett mer energieffektivt Europa både inkluderande och hållbar.